

Doporučovalo by se tudíž při příští úpravě c. ř. s.: a) připustiti další přípravná podání stran jenom tehdy, když jde o skutečnosti, průvody a návrhy, **o nichž by se odpůrce bez předchozího poučení nemohl pravděpodobně při ústním přelíčení vyjádřiti;**

b) předepsati, že musí se tak státi **včas** t. j. tak, aby odpůrce si toto poučení mohl ještě před ústním přelíčením, o něž jde, ať je to prvé nebo některé pozdější stání, opatřiti;

c) naříditi, aby přípravná podání nevyhovující požadavku a) neb b) byla soudem podateli prostě vrácena (neboť nemohou splniti účelu přípravných podání, jsou zbytečnou přítěží spisů a s to, aby na soud — byť nepřimo — působila);

d) výslovně stanoviti, že soud smí k obsahu přípravných podání přihlížeti při rozhodování věci jen potud pokud byl tento obsah také stranu ústně přednesen.

Budou-li soudy těchto zásad přesně dbáti a na jejich splnění vždy přísně trvati, pokusy o jich obehnutí pak stíhati při výměře útrat, zejména i podle § 49 III rak. c. ř. s., mám za to, že by mohla takováto přípravná podání soudnictví dobře posloužiti.

A jsou-li strany u okresních soudů zastoupeny advokáty, neviděl bych překážky, jež by bránila použití těchže zásad, ani pro soudy okresní. Ostatně názor zastávaný pro rakouský c. ř. s. dnes platný, že jsou u okresních soudů přípravná podání — s výhradou případů § 440 III uvedených — naprosto nepřipustna, nemá v zákoně opory; nesrovnává se ani s § 440 II ani s § 442 II a je vlastně dítkem vídeňského ministerstva spravedlnosti (výnos z 20. srpna 1911, č. 42 Věstník, 1911, str. 254 násl.), které chtělo jím čeliti přílišné volnosti pozorované při používání těchto předpisů v praksi.

Na praksi ovšem všechno záleží; netřeba se obávati předpisů shora naznačených, ale dlužno všechno vynaložiti na to, aby jich bylo také v praksi přesně dbáno a aby soudy co nejrázněji zakročily proti každému pokusu namířenému k jich zneužití. Pak staly by se ony předpisy vhodným prostředkem k řádné přípravě ústního přelíčení.

Dr. V. Fajnor:

Jednotný občiansky zákonník.

Jako už povedané v zpráve o druhom sjazde slovenských právnikov v Bratislave r. 1920 (3. č. III. roč. nášho časopisu), sriadené sú v lone ministerstva spravedlnosti za súčinnosti unifikačného ministerstva, ako i vynikajúcich právnikov z kruhov univerzitných, sudcovských a advokátskych, zvláštne ko-

misie pre revíziu obč. zák. rakúskeho, jehož platnosť má byť rozšírená na územie celej republiky, teda i na Slovensko a na Podkarpatskú Rus. Nebude tedy bez prospechu, keď budeme postupne uverejňovať texty revidovaných už paragrafov, prepísané do slovenčiny. (Pôvodný text český vychádza aj v tohoročných číslach »Právnik«, »Českého Práva« atď. i s dôvodovými poznámkami komisijných zpráv.)

Chceme tým pripraviť slovenské znenie obč. zák. a usnadniť slovenským právnikom oboznámiť sa s obč. právom rakúskym, tak ako ono má byť prevedené na Slovensko. Slovenskí právnici sa presvedčia, že obč. právo uh. zbudované bolo na tých istých základoch, ako i obč. zák. rak. a že recepcia posledného nebude znamenať poruchu právneho života na Slovensku, ale skôr jeho usnadnenie a utuženie. Najmä návrh obč. zák. uh. je presvedčivým dôkazom tohoto nášho tvrdenia.

Právnici českorakúskeho vzdelania tiež nájdú voľačo poučenia, menovite v srovnávacích miestach, z materiálneho práva na Slovensku platného. Návrh obč. zák. uh. obsahuje z pravidiel len kodifikáciu platného práva, písaného i nepísaného (zvykového). Na dôležité odchýlky budeme hľadať na patričných miestach — pokiaľ možno — poukázať. (Vid' »Právny obzor« r. 1920, č. 1—2, str. 4—5).

Nemôžeme premeškať túto príležitosť, aby sme pre slovenských právnikov, majúcich právnické vzdelanie uhorské, neurobili malú, — čo aj kusú, — repetíciu.

Obč. zákonník bol v býv. Uhorsku riadnym predmetom druhého právneho rigorosa, a tak právom sa dá predpokladať, že každý skončený právnik slovenský má isté elementárne vedomosti z neho. Avšak napriek tomu dobre bude, najmä v súvislosti s postupne uverejňovanými revidovanými §§-mi, — na niektoré veci osobitne upozorniť.

Niže uvedené §§-y umiestené sú za dosavadného stavu v §§-och 859—886. obč. zák. rak., druhý diel, druhý oddiel, XVII. hlava.

Druhý diel obč. zák. pojednáva práva k veciam (Sachenrechte) vo dvoch oddieloch. Prvý oddiel hovorí o vecných právach k veciam (dingliche Sachenrechte, iura in re, dologbani jogok), — druhý oddiel o osobných právach k veciam (persönliche Sachenrechte, iura ad rem, dologhozi jogok). § 307. obč. zák. rak. definuje pojem vecných práv k veciam, a osobných práv k veciam nasledovne:

»Práva, ktoré niekomu k veci prislúchajú nehľadiac k istým osobám, nazývame právami vecnými. Práva, ktoré vzchádzajú k veci len voči istým osobám priamo zo zákona alebo z nejakého činu zaväzujúceho, menujú sa osobné práva k veciam.«

§ 308. obč. zák. rak. rozoznáva päť druhov vecných práv k veciam, a síce: držbu, vlastníctvo, zástavné (záložné) právo.

služobnosť a dedičské právo. K tomu sa druží ako šieste: právo stavebné. (§ 1. rak. zák. zo 26. apr. 1912.) Novšie zákonodarstvo rak. (zák. o pozem. knihách, exekučný zák. atď.) hovorí o šiestich vecných právach k veciam: o práve vlastníckom, zástavnom, služobnom, o reálnych bremenách a o práve stavebnom. (Krainz, System d. Ö. A. P. z roku 1913, V. vyd., I. sväzok, str. 105.) Podľa tohoto by boly všetky ostatné práva k veciam »osobnými právami k veciam«, t. j. »persönliche Sachenrechte«, »dologhozi jogok.«

Keď slovenský právnik chce sa zabývať obč. zákonníkom rak., musí zvykať jeho definíciam a jeho terminológii. A citované pojmové určenie v § 307. je jedným z najdôležitejších. Najmä keď máme rozumieť revidovaným textom §§ 859—886. Už aj preto, lebo je táto definícia odchýlna od pojmov užívaných v obč. práve uhorskom.

V uhor. obč. práve majetkovom užíva sa obyčajne iného systematického rozdelenia. Z pravidiel sa hovorí (Zlinsky, Raffay atď.) I. o držbe, II. o právach vecných (dologbeli jogok, iura in re), III. o právach urbárskych a príbuzných, IV. o právach nemateriálnych (pôvodčích, k menu, k známke, k vlastnej podo-
be atď.), a konečne V. o právach záväzkových. Rodinné právo a dedičné právo pojednáva sa v osobitných hlavných častiach.

Rozumie sa, že toto systematické rozdelenie nie je stále, t. j. nie je jediné. Iní autori užívajú iného rozdelenia. A majú k tomu plné právo, keďže obč. právo uhorské nenie kodifikované. Návrh obč. zák. uhorského z roku 1914, ako i Náv. obč. zák. uh. z roku 1916 pojednávajú v I. časti o práve osobnom a rodinnom, v II. o práve vecnom, v III. o práve obligačnom, v IV. o práve dedičnom, nespájajúc práva vecné a iné, spoločným pojmom nejakých »práv k veciam« na spôsob obč. zák. rak. (Tieto návrhy citovať budeme v nasledujúcom krátce: »Náv.«, a za touto zkráteninou číslo §-u z vydania 1914. K tomu do zävorcky číslo §-u z vydania roku 1916.)

Z cit. definície § 307. obč. z. rak. vysvitá, že beží (vo smysle uhorského práva obč.) v prvom prípade o vecné práva (dologi alebo dologbeli jogok, iura in re), o držbe a o právo dedičské a v druhom prípade hlavne o práva záväzkové, obligačné (kötelmi jogok). Uhorskí autori, vzdelávajúci obč. z. rak. pre uhorskú potrebu, užívali dôsledne výrazov ad 1. »dologbani jogok«, ad 2. »dologhozi jogok«. Tak Sághy, Antal, Atzél a iní.

Pri uverejňovaní textov revidovaných §§-ov obč. z. r. budeme hľadať srovnávať — aspoň miesty — s obč. právom uhorským, najmä s patričnými miestami Návrhu obč. z. uh. z roku 1914. a 1916., nakoľko to dopúšťa objem nášho časopisu.